

**CENTRUL
NAȚIONAL ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA**

*Ex. 110
0311, 0322, 03*
**НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА**

MD – 2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, nr. 198

Tel.: 022 24-36-41

Nr. 06/8 din "06" 01 2014

La nr. 470 din 21 noiembrie 2013

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat Raportul de expertiză anticorupție asupra proiectului legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Legile nr. 845 din 1992 și nr. 283 din 2003).

Anexă potrivit textului:

- 1) Raportul de expertiză anticorupție - 5 (cinci) file,
- 2) Anexa la raportul de expertiză anticorupție – 6 (șase) file.

Director-adjunct

Cristina ȚARNĂ

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	<u>9</u>
<u>03</u>	<u>01</u> 20 <u>14</u>
Ora	

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

asupra nivelului coruptibilității proiectului

de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative **(Legea 845/1992 și Legea 283/2003)**

I. EVALUAREA GENERALĂ A PROIECTULUI

1. Evaluarea fundamentării proiectului

1.1 Fundamentarea generală a proiectului

a. Autor al inițiativei legislative este un grup de deputați în Parlament, autor nemijlocit - Alexandru Cimbriciuc, Ion Butmalai, Vadim Vacarciuc, Vadim Cojocaru, Valeriu Guma, Oleg Țulea, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 47(44) din Regulamentul Parlamentului.

b. Categoria actului legislativ propus este lege organică, ceea ce corespunde art. 72 din Constituție și art. art. 6-11, 35 din Legea privind actele legislative, nr. 780-XV din 27 decembrie 2001.

c. Scopul promovării proiectului. Proiectul este elaborat în scopul definirii clare a competențelor, drepturilor și sarcinilor persoanelor care desfășoară activitate de detectiv și pază.

d. Suficiența argumentării. Considerăm că argumentele invocate de autori în nota informativă justifică necesitatea promovării proiectului. Autorul a specificat condițiile care au determinat elaborarea acestuia, principalele prevederi și locul actului în sistemul legislației în vigoare.

Elaborarea proiectului este binevenită și necesară, însă din nota informativă nu poate fi dedusă necesitatea și oportunitatea stabilirii exprese, în calitate de condiție pentru obținerea licenței și desfășurării activității particulare de detectiv, a lipsei sancțiunii *repetate*, în decursul unui an calendaristic, pentru contravenții ce atentează la ordinea și securitatea publică. De asemenea, este lipsit de claritate de ce doar pentru acest tip de contravenții persoanelor care doresc să desfășoare o activitate particulară de detectiv li se interzice să obțină licența în domeniu, precum este neclară și retragerea licenței pentru detectivii care au comis asemenea fapte repetat în decursul unui an calendaristic.

Suplimentar, prin specificarea tipului contravențiilor pentru comiterea repetată a cărora va fi retrasă licența pentru activitatea particulară de detectiv, autorii lasă loc liber pentru interpretări în ceea ce privește acordarea sau retragerea licenței de detectiv pentru comiterea altor tipuri de contravenții, indiferent de numărul acestora pe parcursul unui an calendaristic. Astfel, din prevederile proiectului rezultă că pentru comiterea contravențiilor, altele decât cele ce atentează la ordinea și securitatea publică, persoanelor care solicită eliberarea licenței pentru desfășurarea activității particulare de detectiv li se vor elibera licențe sau, pentru persoanele care deja practică activitatea particulară de detectiv, acestea nu vor fi retrase.

1.2 Fundamentarea economico-financiară a proiectului

Implementarea prevederilor proiectului nu presupune cheltuieli financiare suplimentare din bugetul public național.

1.3 Promovarea sau prejudicierea intereselor de grup ori individuale, în lipsa unei justificări a interesului public

Prevederile proiectului promovează interesele persoanelor care practică sau doresc să practice activitatea particulară de detectiv și pază, însă promovarea acestora nu prejudiciază și nu sunt în detrimentul interesului public.

2. Evaluarea compatibilității proiectului cu standarde anticorupție

În proiect nu au fost atestate incompatibilități cu standardele naționale și internaționale anticorupție și nu au fost identificate domenii în care proiectul nu satisface cerințele sau sunt în contradicție cu aceste standarde.

Asigurarea transparenței în procesul decizional. Potrivit prevederilor Legii nr. 239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional, la inițierea procesului de elaborare a deciziei, autoritatea publică plasează pe pagina web oficială, cu cel puțin 15 zile lucrătoare până la examinarea deciziei, anunțul referitor la inițierea elaborării deciziei care trebuie să conțină: argumentarea necesității de a adopta decizia, termenul-limită, locul și modalitatea în care cetățenii, asociațiile constituite în corespundere cu legea, alte părți interesate pot avea acces la proiectul de decizie și pot prezenta sau expedia recomandări, datele de contact ale persoanelor responsabile de recepționarea și examinarea recomandărilor.

La momentul efectuării expertizei anticorupție proiectul este plasat pe pagina web a Parlamentului.

II. EVALUAREA ÎN FOND A PROIECTULUI

1. Formulări lingvistice ambigue

La lit. e) alin. (1) art. 18² cu care urmează a fi completată Legea nr. 283/2003, pct. 4 art. II din proiect

„e) declarația pe propria răspundere a solicitantului privind lipsa antecedentelor penale și a faptelor contravenționale, ce atentează la ordinea și securitatea publică.”

În contextul în care licența pentru desfășurarea activității particulare de detectiv și de pază se eliberează în coordonare cu Ministerul Afacerilor Interne (alin. (1) art. 5 al Legii nr. 283/2003), este lipsită de claritate necesitatea depunerii unei declarații pe propria răspundere, din partea persoanei care dorește să obțină licența și să desfășoare activitate particulară de detectiv, privind lipsa antecedentelor penale și a faptelor contravenționale ce atentează la ordinea și securitatea publică. Suntem de părerea că o declarație a solicitantului în acest sens nu are valoare și nu poate proba adevărul informației declarate.

În schimbul declarației pe propria răspundere a solicitantului, considerăm oportună prezentarea documentului justificativ, eliberat de organele competente ale Ministerului Afacerilor Interne, care să demonstreze lipsa antecedentelor penale și a faptelor

contravenționale.

Recomandarea: Propunem autorilor substituirea cuvintelor „declarația pe propria răspundere a solicitantului privind” cu cuvintele „documentul justificativ, eliberat de organele competente ale Ministerului Afacerilor Interne, care să demonstreze” în prevederea de la lit. e) alin. (1) art. 18² cu care urmează a fi completată Legea nr. 283/2003, pct. 4 art. II din proiect.

La lit. a) alin. (2) art. 20 al Legea nr. 283/2003 care se modifică, pct. 5 art. II din proiect

„a) săvârșirea în mod repetat, pe parcursul unui an calendaristic, a contravențiilor ce atentează la ordinea și securitatea publică;”

Alineatul (2) art. 20 în redacție nouă prevede temeiurile care servesc pentru retragerea licenței pentru activitatea particulară de detectiv. Din norma de la lit. a) al alineatului prenotat rezultă că pentru săvârșirea în mod repetat, pe parcursul unui an calendaristic, a contravențiilor ce atentează la ordinea și securitatea publică licența pentru activitatea particulară de detectiv este retrasă, însă nu și pentru cazurile când asemenea contravenții sunt săvârșite o dată pe an. Cu alte cuvinte, legislatorul în mod oficial „acceptă” comiterea o dată pe an, de către detectivii particulari, a contravențiilor ce atentează la ordinea și securitatea publică. Mai mult ca atât, prin specificarea tipului contravențiilor pentru comiterea repetată a cărora va fi retrasă licența pentru activitatea particulară de detectiv, legislatorul lasă să se înțeleagă că pentru comiterea altor tipuri de contravenții, indiferent de numărul acestora pe parcursul unui an calendaristic, detectivii își vor păstra licențele, adică acestea nu le vor fi retrase.

Nu ne putem expune pe marginea motivului care a determinat autorii proiectului să propună o asemenea modificare, în special în situația în care nota informativă nu conține careva explicații în acest sens, însă considerăm că respectarea prevederilor legale este o condiție imperativă pentru toate persoanele de pe teritoriul unui stat, indiferent de activitatea desfășurată de către acestea.

În varianta actuală prevederea de la lit. a) alin. (2) al art. 20 în redacție nouă constituie și o discreție pentru instituția care eliberează licența pentru desfășurarea activității particulare de detectiv, care va „tolera”, prin neretragerea licenței de activitate, comiterea de către detectivii particulari a faptelor contravenționale, mai puțin a contravențiilor ce atentează la ordinea și securitatea publică.

Totodată, norma subminează autoritatea persoanelor care desfășoară activitate particulară de detectiv prin faptul că admite incompetența acestora în domeniul respectării legislației contravenționale precum și lipsa disciplinei în acest sens.

Recomandarea: Propunem autorilor excluderea din proiect a prevederilor de la lit. a) alin. (2) art. 20 în redacție nouă al Legii nr. 283/2003, pct. 5 art. II.

Concomitent cu modificarea conținutului art. 20, luând în considerare că din proiect nu poate fi dedusă expres modificarea denumirea articolului 20 din lege, sugerăm autorilor substituirea denumirii „Restricții în activitatea detectivului particular” cu „Retragerea licenței pentru activitatea particulară de detectiv”.

Suplimentar, menționăm că art. 20 al Legii nr. 283/2003 propus redacție nouă conține două alineate (alin. (1) și (3)) cu conținut identic, motiv pentru care propunem excluderea din proiect a alin. (3).

Ca obiecție generală la proiectul Regulamentului-tip al activității particulare de pază, anexa nr. 2 la Legea nr. 283/2003, pct. 13 art. II din proiect

Potrivit prevederii de la lit. e) al Legii privind actele legislative, la elaborarea textului proiectului de act legislativ se va utiliza unul și același termen dacă este corect, iar folosirea lui repetată exclude confuzia.

În proiectul Regulamentului-tip al activității particulare de pază autorii utilizează concomitent

noțiunile de „obiectiv păzit” și „obiect păzit” pentru a identifica același fenomen. Aceasta poate duce la apariția unor confuzii la implementarea în practică a prevederilor proiectului, prin crearea impresiei existenței unor fenomene diferite: obiective și obiecte păzite.

Recomandarea: Propunem autorilor substituirea noțiunii de „obiect păzit” cu noțiunea de „obiectiv păzit” la cazul gramatical potrivit în proiectul Regulamentului-tip al activității particulare de pază, anexa nr. 2 la Legea nr. 283/2003, pct. 13 art. II din proiect.

2. Conflicte ale normelor de drept

La lit. e) art. 18¹ cu care urmează a fi completată Legea nr. 283/2003, pct. 4 art. II din proiect

„e) nu a fost sancționată repetat, în decursul unui an calendaristic, pentru contravenții ce atentează la ordinea și securitatea publică;”

Prevederea de la lit. e) din art. 18¹ „Condiții de licențiere pentru desfășurarea activității particulare de detectiv”, cu care se completează Legea nr. 283/2003, vine în contradicție cu prevederea de la lit. e) din art. 18² „Documentele suplimentare ce se anexează la declarația de eliberare a licenței pentru activitatea particulară de detectiv” cu care se completează aceeași lege.

Din denumirile ambelor articole poate fi dedus că atât condițiile stabilite în art. 18¹ cât și actele care se anexează suplimentar la declarația menționată în art. 18² sunt necesare pentru obținerea licenței pentru desfășurarea activității particulare de detectiv. Spre deosebire de declarația pe propria răspundere a solicitantului privind lipsa faptelor contravenționale ce atentează la ordinea și securitatea publică (lit. e) art. 18²), care în obiecția formulată la art. 18² propunem a fi substituită cu *documentul justificativ, eliberat de organele competente ale Ministerului Afacerilor Interne, care să demonstreze lipsa antecedentelor penale și a faptelor contravenționale*, prevederea de la lit. e) art. 18¹ admite dreptul persoanei care a fost sancționată, însă nu mai mult de o dată pe an, pentru contravenții ce atentează la ordinea și securitatea publică, de a obține licență și de a desfășura activitate particulară de detectiv.

Astfel, existența prevederilor contradictorii în lege în ceea ce privește condițiile care trebuie îndeplinite de persoanele care doresc să obțină licența și să desfășoare activitate particulară de detectiv, va duce la apariția situațiilor confuze în acest sens și, prin urmare, la imposibilitatea aplicării lor în practică.

Recomandarea: Considerăm necesară excluderea cuvintelor „repetat, în decursul unui an calendaristic,” din norma de la lit. e) art. 18¹ cu care urmează a fi completată Legea nr. 283/2003, pct. 4 art. II din proiect.

La alin. (2) art. 22¹ cu care se completează Legea nr. 283/2003, pct. 7 art. II din proiect

„(2) Condiții de licențiere pentru activitatea particulară de pază, sunt și cerințele prevăzute la articolul 22 alineatele (2), (3) și (5), articolul 23 alineatele (1), (6), (7) și (10), articolul 26 alineatul din prezenta lege.”

Luând în considerare conținutul prevederii de la alin. (5) art. 22 al Legii privind activitatea particulară de detectiv și de pază, potrivit căreia *în exercițiul funcțiunii, lucrătorul organizației particulare de pază trebuie să aibă asupra sa legitimație*, considerăm inoportună includerii acestora în calitate de condiție de licențiere pentru activitatea particulară de pază, care presupun condițiile pe care solicitantul licenței pentru activitatea particulară de pază trebuie să le întrunească până la obținerea acesteia și nu după.

Obiecția este valabilă și pentru trimiterea făcută la alin. (7) și (10) art. 22 din Legea nr. 283/2003, deoarece condițiile enumerate în acestea se referă nemijlocit la activitatea

particulară de pază, care se desfășoară după obținerea licenței respective. Astfel, potrivit alin. (7) art. 22 *portul uniformei de către lucrătorii organizațiilor particulare de pază se permite numai în incinta și în raza amplasării obiectivului păzit*, iar alin. (10) al aceluiași articol stabilește că *activitatea particulară de pază nu poate fi practică la obiectivele de importanță majoră, la obiectivele de asigurare vitală a localităților, la întreprinderile cu capital preponderent de stat și la alte obiective supuse pazei de stat, a căror listă este stabilită prin lege*.

Situația este similară și pentru trimiterea făcută la art. 26 din legea prenotată, care stabilește condițiile speciale privind acordarea serviciilor de proiectare, producere, instalare și întreținere a sistemelor de alarmare împotriva efracției.

Prin urmare, condițiile enumerate mai sus, în virtutea faptului că urmează a fi respectate în procesul desfășurării activității particulare de pază, adică după obținerea licenței, nu pot fi invocate în calitate de condiții de licențiere pentru activitatea respectivă.

Recomandarea: Propunem autorilor expunerea prevederii de la alin. (2) art. 22¹ cu care se completează Legea nr. 283/2003 în următoarea redacție: „În condițiile de licențiere pentru activitatea particulară de pază se includ și cerințele prevăzute la alin. (2) și (3) art. 22, și alin. (1) art. 23 din prezenta lege”.

La alin. (10) cu care se completează art. 23 al Legii nr. 283/2003, pct. 8 art. II din proiect

„Activitatea particulară de pază nu poate fi practică la autoritățile publice centrale, cu excepția autorităților a căror pază este asigurată în condițiile legii, obiectivele de păstrare și depozitare a armelor, munițiilor, materialelor explozibile ce aparțin instituțiilor publice, substanțelor toxice, radioactive și periculoase, instanțele judecătorești, Banca Națională a Moldovei, precum și a substanțelor narcotice, psihotrope și precursorilor, făcând excepție instituțiile medicale și farmaciilor private și cazurile stabilite la alin. 3 art. 10 a Legii nr. 845 din 03.01.1992.”

Potrivit normei de la lit. a) art.19 al Legii nr. 780 din 27 decembrie 2001 privind actele legislative, *la elaborarea textului proiectului de act legislativ fraza se construiește conform normelor gramaticale, astfel încât să exprime corect, concis și fără echivoc ideea, să fie înțeleasă ușor de orice subiect interesat*.

Prevederea de la alin. (10) cu care se completează art. 23 din lege este una ambiguă și nu oferă claritate în ceea ce privește instituțiile la obiectivele cărora nu poate fi practică activitatea particulară de pază.

Astfel, prevederea începe cu sintagma „Activitatea particulară de pază nu poate fi practică la autoritățile publice centrale” urmată de sintagma „cu excepția autorităților a căror pază este asigurată în condițiile legii” care, de fapt, presupune că activitatea particulară de pază nu poate fi practică nici la obiectivele autorităților menționate în cea de a doua sintagma. Adică, activitatea particulară de pază nu poate fi practică la obiectivele autorităților și instituțiilor prevăzute în cele două sintagme. În acest caz, nu este clar sensul și necesitatea cuvintelor „cu excepția”, rolul cărora este de a evidenția unele situații care fac excepție de la regula generală.

Sintagma „făcând excepția instituțiile medicale și farmaciilor private și cazurile stabilite la alin. 3 art. 10 a Legii nr. nr. 845 din 03.01.1992” din același alin. (10) cu care se completează art. 23 din lege, de asemenea, o considerăm ca fiind una ambiguă și contradictorie cu alte prevederi din același alineat. În acest context, pe de o parte, autorii menționează în alineatul prenotat că activitatea particulară de pază nu poate fi practică *la obiectivele de păstrare și depozitare a armelor, munițiilor, materialelor explozibile ce aparțin instituțiilor publice*, iar pe de altă parte stabilesc în calitate de excepție instituțiile stabilite la alin. (3) art. 10 a Legii nr. 845 din 03 ianuarie 1992. La rândul lui, alin. (3) art. 10 al Legii nr. 845/1992 enumără activitățile care se permit a fi desfășurate exclusiv de către întreprinderile de stat, iar la poziția 7 este menționată *producerea și comercializarea tehnicii militare speciale și de luptă, a substanțelor explozive (cu excepția prafului de pușcă), precum și producerea oricăror feluri de arme*.

Considerăm că sintagma „și cazurile stabilite la alin. 3 art. 10 a Legii nr. nr. 845 din 03.01.1992” este de prisos, deoarece dacă pentru întreprinderile de stat, altele decât cele care produc și comercializă tehnică militară specială și de luptă, substanțe explozive, precum și oricare feluri de arme, paza nu este asigurată în condițiile legii, atunci rezultă că la obiectivele acestor întreprinderi poate fi practică activitatea particulară de pază.

Recomandarea: Propunem autorilor expunerea alin. (3) cu care se completează art. 23 al Legii nr. 283/2003 în următoarea redacție: „Activitatea particulară de pază nu poate fi practică la obiectivele autorităților publice centrale și cele a căror pază este asigurată în condițiile legii, obiectivele de păstrare și depozitare a armelor, munițiilor, materialelor explozibile ce aparțin instituțiilor publice, substanțelor toxice, radioactive și periculoase, substanțelor narcotice, psihotrope și precursorilor, cu excepția instituțiilor medicale și farmaciilor private, obiectivele instanțelor judecătorești și Băncii Naționale a Moldovei.”.

3. Norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb

Nu sunt identificate norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb, capabile să genereze corupțibilitate.

4. Discreții excesive ale autorităților publice

La pct. 3 art. II din proiect

„Articolul 16 alineatul (1), a înlocui cuvântul „vor” cu „pot”;”

În nota informativă autorii pun accent pe *rolul imperativ* pe care îl are serviciul de pază privată în societate și eficiența mai mare de 99,5% pe care acesta l-a demonstrat pe parcursul anului 2013. Autorii, de asemenea, menționează eficacitatea demonstrată de serviciul de pază privată prin cele 685 de intervenții pe parcursul anului 2013, reținerea a 98 de persoane pentru comiterea infracțiunilor și aflați în căutare, identificarea a 493 contravenții administrative și contribuirea la descoperirea a 94 de infracțiuni.

În acest context, este lipsită de claritate necesitatea și oportunitatea substituirii cuvântului „vor” cu cuvântul „pot” în norma de la alin. (1) art. 16 al Legii privind activitatea particulară de detectiv și de pază care, de fapt, înseamnă că obligația persoanelor care practică activitate particulară de detectiv și de pază de a acorda ajutor organelor de drept la prevenirea, contracararea și descoperirea infracțiunilor, se va transforma într-un drept al acestora. Cu alte cuvinte, persoanele menționate în lipsa unei obligații exprese în acest sens, vor acorda ajutor organelor de drept în cazurile enumerate mai sus la libera discreție, adică când vor dori să facă acest lucru.

Recomandarea: Considerăm inoportună modificarea art. 16 al Legii privind activitatea particulară de detectiv și de pază și propunem autorilor excluderea din proiect a pct. 3 art. II.

La lit. d) pct. 10 din proiectul Regulamentului-tip al activității particulare de pază, anexa nr. 2 la Legea nr. 283/2003, pct. 13 art. II din proiect

„10. Obligațiile personalului de pază particulară (gardianului) în timpul exercitării serviciului de pază sunt: ...

d) permiterea accesului la obiectiv numai în conformitate cu reglementările legale și cu dispozițiile interne; efectuarea controlului la intrarea și ieșirea din incinta obiectivului supus pazei a persoanelor, mijloacelor de transport, materialelor, documentelor și altor bunuri;”

Norma este discreționară și excesivă prin faptul că va permite personalului de pază particulară să efectueze controlul documentelor la intrarea și ieșirea din incinta obiectivului supus pazei. În acest context, menționăm că în incinta obiectivului păzit pot intra și ieși inclusiv documente care conțin informații oficiale cu accesibilitate limitată și/sau informații confidențiale reglementate de legislația cu privire la secretul comercial, și nu toți angajații serviciului de pază au acces la acest tip de informații.

Acest lucru îl confirmă chiar autorii proiectului în prevederea de la lit. n) al aceluiași punct, și anume obligația personalului de pază particulară de a păstra *secretul de stat și alte informații cu accesibilitate limitată, dacă prin atribuțiile de serviciu are acces la asemenea date și informații*. Astfel, autorii adevăresc că nu toți angajații serviciului de pază particulară, în special gardienii care stau la posturile de la intrarea/ieșirea în/din obiectivele păzite ale instituțiilor sau autorităților, au acces la informația cu accesibilitate limitată și/sau la informația atribuită la secret, în special secret de stat.

Prin urmare, la implementarea în practică a prevederilor proiectului pot apărea situații confuze în care, pe de o parte, personalul de pază particulară (gardienii) în timpul exercitării serviciului de pază vor fi obligați să efectueze controlul documentelor la intrarea și ieșirea din incinta obiectivului supus pazei, iar pe de altă parte, ei nu vor avea acces la informații oficiale cu accesibilitate limitată și/sau secretizate cu respectarea condițiilor legale. În aceste condiții, angajații serviciului de pază particulară vor fi puși în situația de a interpreta la propria discreție normele Regulamentului-tip al activității particulare de pază și, fie să încalce obligațiile de serviciu, fie să încalce prevederile din domeniul legislație privind accesul la informație.

Recomandarea: Propunem autorilor excluderea cuvântului „documentelor” de la lit. d) pct. 10 proiectul Regulamentului-tip al activității particulare de pază, anexa nr. 2 la Legea nr. 283/2003, pct. 13 art. II din proiect.

5. Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor persoanelor

Nu sunt identificate cerințe excesive, care să depășească cadrul rezonabil pentru realizarea drepturilor sau obligațiilor subiecților vizați.

6. Accesul limitat la informație, lipsa transparenței

Textul proiectului nu necesită a fi evaluat prin prisma accesului la informație sau asigurării transparenței.

7. Lipsa sau insuficiența mecanismelor de control

Implementarea prevederilor proiectului nu presupune aplicarea cărorva mecanisme suplimentare de control.

8. Responsabilitate și sancțiuni necorespunzătoare

Proiectul nu implică careva responsabilități și nu necesită referințe exprese la responsabilitate și sancțiunile aplicate pentru încălcarea prevederilor sale.

9. Alte obiecții

La pct. 4 art. II din proiect privind completarea Legii nr. 283/2003 cu art. 18¹

„Articolul 18¹. Condiții de licențiere pentru desfășurarea activității particulare de detectiv

Este în drept de a desfășura activitatea particulară de detectiv, persoana care

Întrunește cumulativ următoarele condiții: ...”

În scopul asigurării unei corelații între denumirea art. 18¹ și prima propoziție, considerăm necesară menționarea expresă a faptului că, pe lângă dreptul de a desfășura activitatea particulară de detectiv, condițiile enumerate urmează a fi îndeplinite și pentru obținerea licenței pentru desfășurarea activității particulare de detectiv.

Recomandarea: Propunem autorilor redactarea primei propoziții din art. 18¹, cu care se completează Legea nr. 283/2003, prin substituirea cuvintelor „de a desfășura” cu cuvintele „să obțină licență și să desfășoare”.

La alin. (1) și (2) art. 27 în redacție nouă al Legii nr. 283/2003, pct. 12 art. II din proiect

„(1) Pe lângă cazurile prevăzute la alineatul (2) al articolului 21 din Legea nr. 451-XV din 30 iulie 2001 privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător, licența de activitate se retrage și pentru încălcarea condițiilor de licențiere și restricțiilor prevăzute la articolul 22¹ al prezentei legi.

(2) Retragera licenței se efectuează în conformitate cu Legea nr. 451-XV din 30 iulie 2001 privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător.”

Deși în alin. (1) autorii se referă la cazurile de retrage a licenței de activitate, iar în alin. (2) la condițiile de retrage, considerăm că dublarea trimiterii la prevederile Legii nr. 451/2001 este în plus.

Suplimentar, menționăm că și art. 17 din Legea nr. 283/2003 prevede retragerea licenței pentru nerespectarea dispozițiilor legi.

Recomandarea: Propunem autorilor comasarea alin. (1) și (2) și expunerea acestora în următoarea redacție: „(1) Licența pentru activitatea particulară de pază se retrage în condițiile și temeiurile prevăzute în Legea nr. 451-XV din 30 iulie 2001 privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător, precum și pentru încălcarea condițiilor de licențiere și restricțiilor prevăzute de prezenta lege.”.

La alin. (4) art. 27 în redacție nouă al Legii nr. 283/2003, pct. 12 art. II din proiect

Deși fac trimitere la Legea privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător în ceea ce privește condițiile și temeiurile suspendării licenței pentru activitatea particulară de pază, aceasta este una eronată deoarece Legea nr. 451/2001 reglementează suspendarea licenței în art. 20 și nu 21.

În scopul excluderii unor eventuale confuzii la implementarea în practică a proiectului, considerăm oportună excluderea menționării exprese a articolului din lege care stabilește condițiile de suspendare și reluare a valabilității licenței.

Recomandarea: Propunem autorilor excluderea din normele de la lit. d) și b) alin. (4) art. 27 în redacție nouă al Legii nr. 283/2003, pct. 12 art. II din proiect, a cuvintelor „art. 21 din”.

La pct. 3 din proiectul Regulamentului-tip al activității particulare de pază, anexa nr. 2 la Legea nr. 283/2003, pct. 13 art. II din proiect

„Organizația particulară de pază are statut de persoană juridică de drept privat cu scop lucrativ, care practică activitatea sa în bază de autofinanțare, are cont de decontare și alte conturi, poate încheia în numele său contracte, să dobândească drepturi patrimoniale și drepturi personale nepatrimoniale și să poarte răspundere, să fie reclamant și reclamat în organele de drept, dispune de ștampilă cu denumirea sa în limba de stat, cu indicarea sediului și este înființată pe un timp nelimitat.”

Potrivit prevederii de la lit. e) al Legii privind actele legislative, la elaborarea textului proiectului de act legislativ terminologia utilizată în actul elaborat este constantă și uniformă ca și în celelalte acte legislative și în reglementările legislației comunitare.

Recomandarea: Propunem autorilor substituirea cuvintelor „reclamat în organele de drept” cu cuvintele „pârât în procesul de judecată”.

La pct. 10 din proiectul Regulamentului privind condițiile de pregătire, perfecționare și atestare a personalului organizațiilor particulare de pază și de acordare acestuia a certificatelor de atestare, anexa nr. 3 la Legea nr. 283/2003, pct. 13 art. II din proiect

„10. Înscrierea la cursurile de calificare se face în baza cererii candidatului, a documentelor care atestă că nu cade sub incidența restricțiilor prevăzute în alin. 1 art. 27 al prezentei legi.”

În prevederea de la pct. 10 al proiectului Regulamentului privind condițiile de pregătire, perfecționare și atestare a personalului organizațiilor particulare de pază și de acordare acestuia a certificatelor de atestare, menționând restricțiile la încadrarea în activitatea particulară de pază, autorii fac trimitere la alin. (1) art. 27 din lege, modificat în pct. 12 art. II din proiect. Acesta, la rândul său, face trimitere la art. 22¹ în ceea ce privește restricțiile și condițiile de licențiere. Adică, autorii fac trimitere la o normă din proiect care de asemenea conține o normă de trimitere.

Recomandarea: În scopul excluderii unor eventuale confuzii în ceea ce privește documentele care urmează a fi anexate la cererea candidatului, prezentată pentru înscrierea la cursurile de calificare, propunem autorilor substituirea cuvintelor „alin. 1 art. 27 al prezentei legi” cu cuvintele „prezenta lege” în pct. 10 din proiectul Regulamentului privind condițiile de pregătire, perfecționare și atestare a personalului organizațiilor particulare de pază și de acordare acestuia a certificatelor de atestare, anexa nr. 3 la Legea nr. 283/2003, pct. 13 art. II din proiect.

Expertiza a fost efectuată în temeiul Regulamentului cu privire la organizarea procesului de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, adoptat prin Hotărârea Guvernului nr. 977 din 23 august 2006, în condițiile Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin ordinul directorului Centrului Național Anticorupție nr. 62 din 19 aprilie 2013, de către

Vadim Gheorghita
inspector principal Direcția legislație și expertiză anticorupție
23 decembrie 2013

Prezentul raport este publicat pe pagina oficială a
Centrului Național Anticorupție - www.cna.md

**Anexa la raportul de expertiză anticorupție
asupra nivelului coruptibilității proiectului**

de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Legea 845/1992 și Legea 283/2003)

Nr.	Norma	Factori de coruptibilitate și alte obiecții	Analiza	Recomandarea
1	La lit. e) alin. (1) art. 182 cu care urmează a fi completată Legea nr. 283/2003, pct. 4 art. II din proiect „e) declarația pe propria răspundere a solicitantului privind lipsa antecedentelor penale și a faptelor contravenționale, ce atentează la ordinea și securitatea publică.”	Formulări cu sens neclar sau echivoc (ambiguitate semantică)	În contextul în care licența pentru desfășurarea activității particulare de detectiv și de pază se eliberează în coordonare cu Ministerul Afacerilor Interne (alin. (1) art. 5 al Legii nr. 283/2003), este lipsită de claritate necesitatea depunerii unei declarații pe propria răspundere, din partea persoanei care dorește să obțină licența și să desfășoare activitate particulară de detectiv, privind lipsa antecedentelor penale și a faptelor contravenționale ce atentează la ordinea și securitatea publică. Suntem de părerea că o declarație a solicitantului în acest sens nu are valoare și nu poate proba adevărul informației declarate. În schimbul declarației pe propria răspundere a solicitantului, considerăm oportună prezentarea documentului justificativ, eliberat de organele competente ale Ministerului Afacerilor Interne, care să demonstreze lipsa antecedentelor penale și a faptelor contravenționale.	Propunem autorilor substituirea cuvintelor „declarația pe propria răspundere a solicitantului privind” cu cuvintele „documentul justificativ, eliberat de organele competente ale Ministerului Afacerilor Interne, care să demonstreze” în prevederea de la lit. e) alin. (1) art. 182 cu care urmează a fi completată Legea nr. 283/2003, pct. 4 art. II din proiect.
2	La lit. a) alin. (2) art. 20 al	Formulări cu sens neclar	Alineatul (2) art. 20 în redacție nouă prevede	Propunem autorilor

Legea nr. 283/2003 care se modifică, pct. 5 art. II din proiect „a) săvârșirea în mod repetat, pe parcursul unui an calendaristic, a contravențiilor ce atentează la ordinea și securitatea publică;”

sau echivoc (ambiguitate semantică)

temeiurile care servesc pentru retragerea licenței pentru activitatea particulară de detectiv. Din norma de la lit. a) al alineatului prenotat rezultă că pentru săvârșirea în mod repetat, pe parcursul unui an calendaristic, a contravențiilor ce atentează la ordinea și securitatea publică licența pentru activitatea particulară de detectiv este retrasă, însă nu și pentru cazurile când asemenea contravenții sunt săvârșite o dată pe an. Cu alte cuvinte, legislatorul în mod oficial „acceptă” comiterea o dată pe an, de către detectivii particulari, a contravențiilor ce atentează la ordinea și securitatea publică. Mai mult ca atât, prin specificarea tipului contravențiilor pentru comiterea repetată a cărora va fi retrasă licența pentru activitatea particulară de detectiv, legislatorul lasă să se înțeleagă că pentru comiterea altor tipuri de contravenții, indiferent de numărul acestora pe parcursul unui an calendaristic, detectivii își vor păstra licențele, adică acestea nu le vor fi retrase.

Nu ne putem expune pe marginea motivului care a determinat autorii proiectului să propună o asemenea modificare, în special în situația în care nota informativă nu conține careva explicații în acest sens, însă considerăm că respectarea prevederilor legale este o condiție imperativă pentru toate persoanele de pe teritoriul unui stat, indiferent de activitatea desfășurată de către acestea.

În varianta actuală prevederea de la lit. a) alin. (2) al art. 20 în redacție nouă constituie și o discreție pentru instituția care eliberează licența pentru

excluderea din proiect a prevederilor de la lit. a) alin. (2) art. 20 în redacție nouă al Legii nr. 283/2003, pct. 5 art. II. Concomitent cu modificarea conținutului art. 20, luând în considerare că din proiect nu poate fi dedusă expres modificarea denumirea articolului 20 din lege, sugerăm autorilor substituirea denumirii „Restricții în activitatea detectivului particular” cu „Retragerea licenței pentru activitatea particulară de detectiv”. Suplimentar, menționăm că art. 20 al Legii nr. 283/2003 propus redacție nouă conține două alineate (alin. (1) și (3)) cu conținut identic, motiv pentru care propunem excluderea din proiect a alin. (3).

			<p>desfășurarea activității particulare de detectiv, care va „tolera”, prin neretragerea licenței de activitate, comiterea de către detectivii particulari a faptelor contravenționale, mai puțin a contravențiilor ce atentează la ordinea și securitatea publică.</p> <p>Totodată, norma subminează autoritatea persoanelor care desfășoară activitate particulară de detectiv prin faptul că admite incompetența acestora în domeniul respectării legislației contravenționale precum și lipsa disciplinei în acest sens.</p>	
3	<p>Ca obiecție generală la proiectul Regulamentului-tip al activității particulare de pază, anexa nr. 2 la Legea nr. 283/2003, pct. 13 art. II din proiect</p>	<p>Utilizarea termenilor diferiți pentru același fenomen sau invers</p>	<p>Potrivit prevederii de la lit. e) al Legii privind actele legislative, la elaborarea textului proiectului de act legislativ se va utiliza unul și același termen dacă este corect, iar folosirea lui repetată exclude confuzia.</p> <p>În proiectul Regulamentului-tip al activității particulare de pază autorii utilizează concomitent noțiunile de „obiectiv păzit” și „obiect păzit” pentru a identifica același fenomen. Aceasta poate duce la apariția unor confuzii la implementarea în practică a prevederilor proiectului, prin crearea impresiei existenței unor fenomene diferite: obiective și obiecte păzite.</p>	<p>Propunem autorilor substituirea noțiunii de „obiect păzit” cu noțiunea de „obiectiv păzit” la cazul gramatical potrivit în proiectul Regulamentului-tip al activității particulare de pază, anexa nr. 2 la Legea nr. 283/2003, pct. 13 art. II din proiect.</p>
4	<p>La lit. e) art. 181 cu care urmează a fi completată Legea nr. 283/2003, pct. 4 art. II din proiect „e) nu a fost sancționată repetat, în decursul unui an calendaristic, pentru contravenții ce</p>	<p>Prevederi contradictorii în proiect</p>	<p>Prevederea de la lit. e) din art. 181 „Condiții de licențiere pentru desfășurarea activității particulare de detectiv”, cu care se completează Legea nr. 283/2003, vine în contradicție cu prevederea de la lit. e) din art. 182 „Documentele suplimentare ce se anexează la declarația de eliberare a licenței pentru activitatea particulară de detectiv” cu care</p>	<p>Considerăm necesară excluderea cuvintelor „repetat, în decursul unui an calendaristic,” din norma de la lit. e) art. 181 cu care urmează a fi completată Legea nr.</p>

	atentează la ordinea și securitatea publică;"		<p>se completează aceiași lege.</p> <p>Din denumirile ambelor articole poate fi dedus că atât condițiile stabilite în art. 181 cât și actele care se anexează suplimentar la declarația menționată în art. 182 sunt necesare pentru obținerea licenței pentru desfășurarea activității particulare de detectiv. Spre deosebire de declarația pe propria răspundere a solicitantului privind lipsa faptelor contravenționale ce atentează la ordinea și securitatea publică (lit. e) art. 182), care în obiecția formulată la art. 182 propunem a fi substituită cu documentul justificativ, eliberat de organele competente ale Ministerului Afacerilor Interne, care să demonstreze lipsa antecedentelor penale și a faptelor contravenționale, prevederea de la lit. e) art. 181 admite dreptul persoanei care a fost sancționată, însă nu mai mult de o dată pe an, pentru contravenții ce atentează la ordinea și securitatea publică, de a obține licență și de a desfășura activitate particulară de detectiv.</p> <p>Astfel, existența prevederilor contradictorii în lege în ceea ce privește condițiile care trebuie îndeplinite de persoanele care doresc să obțină licența și să desfășoare activitate particulară de detectiv, va duce la apariția situațiilor confuze în acest sens și, prin urmare, la imposibilitatea aplicării lor în practică.</p>	283/2003, pct. 4 art. II din proiect.
5	La alin. (2) art. 221 cu care se completează Legea nr. 283/2003, pct. 7 art. II din proiect „(2) Condiții de licențiere pentru activitatea particulară de pază, sînt și	Prevederi incompatibile cu legislația în vigoare	<p>Luând în considerare conținutul prevederii de la alin. (5) art. 22 al Legii privind activitatea particulară de detectiv și de pază, potrivit căreia în exercitiul funcțiunii, lucrătorul organizației particulare de pază trebuie să aibă asupra sa legitimație, considerăm inoportună includerii</p>	Propunem autorilor expunerea prevederii de la alin. (2) art. 221 cu care se completează Legea nr. 283/2003 în următoarea redacție: „În condițiile de

	<p>cerințele prevăzute la articolul 22 alineatele (2), (3) și (5), articolul 23 alineatele (1), (6), (7) și (10), articolul 26 alineatul din prezenta lege.”</p>		<p>acestea în calitate de condiție de licențiere pentru activitatea particulară de pază, care presupun condițiile pe care solicitantul licenței pentru activitatea particulară de pază trebuie să le întrunească până la obținerea acesteia și nu după. Obiecția este valabilă și pentru trimiterea făcută la alin. (7) și (10) art. 22 din Legea nr. 283/2003, deoarece condițiile enumerate în acestea se referă nemijlocit la activitatea particulară de pază, care se desfășoară după obținerea licenței respective. Astfel, potrivit alin. (7) art. 22 portul uniformei de către lucrătorii organizațiilor particulare de pază se permite numai în incinta și în raza amplasării obiectivului păzit, iar alin. (10) al aceluiași articol stabilește că activitatea particulară de pază nu poate fi practică la obiectivele de importanță majoră, la obiectivele de asigurare vitală a localităților, la întreprinderile cu capital preponderent de stat și la alte obiective supuse pazei de stat, a căror listă este stabilită prin lege. Situația este similară și pentru trimiterea făcută la art. 26 din legea prenotată, care stabilește condițiile speciale privind acordarea serviciilor de proiectare, producere, instalare și întreținere a sistemelor de alarmare împotriva efracției. Prin urmare, condițiile enumerate mai sus, în virtutea faptului că urmează a fi respectate în procesul desfășurării activității particulare de pază, adică după obținerea licenței, nu pot fi invocate în calitate de condiții de licențiere pentru activitatea respectivă.</p>	<p>licențiere pentru activitatea particulară de pază se includ și cerințele prevăzute la alin. (2) și (3) art. 22, și alin. (1) art. 23 din prezenta lege”.</p>
6	<p>La alin. (10) cu care se completează art. 23 al Legii nr.</p>	<p>Prevederi contradictorii în proiect</p>	<p>Potrivit normei de la lit. a) art.19 al Legii nr. 780 din 27 decembrie 2001 privind actele legislative, la</p>	<p>Propunem autorilor expunerea alin. (3) cu</p>

283/2003, pct. 8 art. II din proiect „Activitatea particulară de pază nu poate fi practică la autoritățile publice centrale, cu excepția autorităților a căror pază este asigurată în condițiile legii, obiectivele de păstrare și depozitare a armelor, munițiilor, materialelor explozibile ce aparțin instituțiilor publice, substanțelor toxice, radioactive și periculoase, instanțele judecătorești, Banca Națională a Moldovei, precum și a substanțelor narcotice, psihotrope și precursorilor, făcând excepție instituțiile medicale și farmaciilor private și cazurile stabilite la alin. 3 art. 10 a Legii nr. 845 din 03.01.1992.”

elaborarea textului proiectului de act legislativ fraza se construiește conform normelor gramaticale, astfel încât să exprime corect, concis și fără echivoc ideea, să fie înțeleasă ușor de orice subiect interesat.

Prevederea de la alin. (10) cu care se completează art. 23 din lege este una ambiguă și nu oferă claritate în ceea ce privește instituțiile la obiectivele cărora nu poate fi practică activitatea particulară de pază.

Astfel, prevederea începe cu sintagma „Activitatea particulară de pază nu poate fi practică la autoritățile publice centrale” urmată de sintagma „cu excepția autorităților a căror pază este asigurată în condițiile legii” care, de fapt, presupune că activitatea particulară de pază nu poate fi practică nici la obiectivele autorităților menționate în cea de a doua sintagma. Adică, activitatea particulară de pază nu poate fi practică la obiectivele autorităților și instituțiilor prevăzute în cele două sintagme. În acest caz, nu este clar sensul și necesitatea cuvintelor „cu excepția”, rolul cărora este de a evidenția unele situații care fac excepție de la regula generală.

Sintagma „făcând excepție instituțiile medicale și farmaciilor private și cazurile stabilite la alin. 3 art. 10 a Legii nr. nr. 845 din 03.01.1992” din același alin. (10) cu care se completează art. 23 din lege, de asemenea, o considerăm ca fiind una ambiguă și contradictorie cu alte prevederi din același alineat. În acest context, pe de o parte, autorii menționează în alineatul prenotat că activitatea particulară de pază nu poate fi practică la

care se completează art. 23 al Legii nr. 283/2003 în următoarea redacție: „Activitatea particulară de pază nu poate fi practică la obiectivele autorităților publice centrale și cele a căror pază este asigurată în condițiile legii, obiectivele de păstrare și depozitare a armelor, munițiilor, materialelor explozibile ce aparțin instituțiilor publice, substanțelor toxice, radioactive și periculoase, substanțelor narcotice, psihotrope și precursorilor, cu excepția instituțiilor medicale și farmaciilor private, obiectivele instanțelor judecătorești și Băncii Naționale a Moldovei.”.

			<p>obiectivele de păstrare și depozitare a armelor, munițiilor, materialelor explozibile ce aparțin instituțiilor publice, iar pe de altă parte stabilesc în calitate de excepție instituțiile stabilite la alin. (3) art. 10 a Legii nr. 845 din 03 ianuarie 1992. La rândul lui, alin. (3) art. 10 al Legii nr. 845/1992 enumără activitățile care se permit a fi desfășurate exclusiv de către întreprinderile de stat, iar la poziția 7 este menționată producerea și comercializarea tehnicii militare speciale și de luptă, a substanțelor explozive (cu excepția prafului de pușcă), precum și producerea oricăror feluri de arme.</p> <p>Considerăm că sintagma „și cazurile stabilite la alin. 3 art. 10 a Legii nr. nr. 845 din 03.01.1992” este de prisos, deoarece dacă pentru întreprinderile de stat, altele decât cele care produc și comercializă tehnică militară specială și de luptă, substanțe explozive, precum și oricare feluri de arme, paza nu este asigurată în condițiile legii, atunci rezultă că la obiectivele acestor întreprinderi poate fi practică activitatea particulară de pază.</p>	
7	La pct. 3 art. II din proiect „Articolul 16 alineatul (1), a înlocui cuvântul „vor” cu „pot”;	Competența de a aplica prevederea/luarea deciziei fără criterii clare	<p>În nota informativă autorii pun accent pe rolul imperativ pe care îl are serviciul de pază privată în societate și eficiența mai mare de 99,5% pe care acesta l-a demonstrat pe parcursul anului 2013. Autorii, de asemenea, menționează eficacitatea demonstrată de serviciul de pază privată prin cele 685 de intervenții pe parcursul anului 2013, reținerea a 98 de persoane pentru comiterea infracțiunilor și aflați în căutare, identificarea a 493 contravenții administrative și contribuirea la</p>	Considerăm inoportună modificarea art. 16 al Legii privind activitatea particulară de detectiv și de pază și propunem autorilor excluderea din proiect a pct. 3 art. II.

			<p>descoperirea a 94 de infracțiuni.</p> <p>În acest context, este lipsită de claritate necesitatea și oportunitatea substituirii cuvântului „vor” cu cuvântul „pot” în norma de la alin. (1) art. 16 al Legii privind activitatea particulară de detectiv și de pază care, de fapt, înseamnă că obligația persoanelor care practică activitate particulară de detectiv și de pază de a acorda ajutor organelor de drept la prevenirea, contracararea și descoperirea infracțiunilor, se va transforma într-un drept al acestora. Cu alte cuvinte, persoanele menționate în lipsa unei obligații exprese în acest sens, vor acorda ajutor organelor de drept în cazurile enumerate mai sus la libera discreție, adică când vor dori să facă acest lucru.</p>	
8	<p>La lit. d) pct. 10 din proiectul Regulamentului-tip al activității particulare de pază, anexa nr. 2 la Legea nr. 283/2003, pct. 13 art. II din proiect „10. Obligațiile personalului de pază particulară (gardianului) în timpul exercitării serviciului de pază sunt: ... d) permiterea accesului la obiectiv numai în conformitate cu reglementările legale și cu dispozițiile interne; efectuarea controlului la intrarea și ieșirea din incinta obiectivului supus pazei a persoanelor, mijloacelor de transport, materialelor,</p>	<p>Competența de a aplica prevederea/luarea deciziei fără criterii clare</p>	<p>Norma este discreționară și excesivă prin faptul că va permite personalului de pază particulară să efectueze controlul documentelor la intrarea și ieșirea din incinta obiectivului supus pazei. În acest context, menționăm că în incinta obiectivului păzit pot intra și ieși inclusiv documente care conțin informații oficiale cu accesibilitate limitată și/sau informații confidențiale reglementate de legislația cu privire la secretul comercial, și nu toți angajații serviciului de pază au acces la acest tip de informații.</p> <p>Acest lucru îl confirmă chiar autorii proiectului în prevederea de la lit. n) al aceluiași punct, și anume obligația personalului de pază particulară de a păstra secretul de stat și alte informații cu accesibilitate limitată, dacă prin atribuțiile de serviciu are acces la asemenea date și informații.</p>	<p>Propunem autorilor excluderea cuvântului „documentelor” de la lit. d) pct. 10 proiectul Regulamentului-tip al activității particulare de pază, anexa nr. 2 la Legea nr. 283/2003, pct. 13 art. II din proiect.</p>

	documentelor și altor bunuri;"		<p>Astfel, autorii adevăresc că nu toți angajații serviciului de pază particulară, în special gardienii care stau la posturile de la intrarea/ieșirea în/din obiectivele păzite ale instituțiilor sau autorităților, au acces la informația cu accesibilitate limitată și/sau la informația atribuită la secret, în special secret de stat.</p> <p>Prin urmare, la implementarea în practică a prevederilor proiectului pot apărea situații confuze în care, pe de o parte, personalul de pază particulară (gardienii) în timpul exercitării serviciului de pază vor fi obligați să efectueze controlul documentelor la intrarea și ieșirea din incinta obiectivului supus pazei, iar pe de altă parte, ei nu vor avea acces la informații oficiale cu accesibilitate limitată și/sau secretizate cu respectarea condițiilor legale. În aceste condiții, angajații serviciului de pază particulară vor fi puși în situația de a interpreta la propria discreție normele Regulamentului-tip al activității particulare de pază și, fie să încalce obligațiile de serviciu, fie să încalce prevederile din domeniul legislație privind accesul la informație.</p>	
9	La pct. 4 art. II din proiect privind completarea Legii nr. 283/2003 cu art. 181 „Articolul 181. Condiții de licențiere pentru desfășurarea activității particulare de detectiv Este în drept de a desfășura activitatea particulară de detectiv, persoana care întrunește cumulativ	Alte obiecții	<p>În scopul asigurării unei corelații între denumirea art. 181 și prima propoziție, considerăm necesară menționarea expresă a faptului că, pe lângă dreptul de a desfășura activitatea particulară de detectiv, condițiile enumerate urmează a fi îndeplinite și pentru obținerea licenței pentru desfășurarea activității particulare de detectiv.</p>	<p>Propunem autorilor redactarea primei propoziții din art. 181, cu care se completează Legea nr. 283/2003, prin substituirea cuvintelor „de a desfășura” cu cuvintele „să obțină licență și să desfășoare”.</p>

	următoarele condiții: ...”			
10	La alin. (1) și (2) art. 27 în redacție nouă al Legii nr. 283/2003, pct. 12 art. II din proiect „(1) Pe lângă cazurile prevăzute la alineatul (2) al articolului 21 din Legea nr. 451-XV din 30 iulie 2001 privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător, licența de activitate se retrage și pentru încălcarea condițiilor de licențiere și restricțiilor prevăzute la articolul 221 al prezentei legi. (2) Retragera licenței se efectuează în conformitate cu Legea nr. 451-XV din 30 iulie 2001 privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător.”	Alte obiecții	Deși în alin. (1) autorii se referă la cazurile de retrage a licenței de activitate, iar în alin. (2) la condițiile de retrage, considerăm că dublarea trimiterii la prevederile Legii nr. 451/2001 este în plus. Suplimentar, menționăm că și art. 17 din Legea nr. 283/2003 prevede retragerea licenței pentru nerespectarea dispozițiilor legi.	Propunem autorilor comasarea alin. (1) și (2) și expunerea acestora în următoarea redacție: „(1) Licența pentru activitatea particulară de pază se retrage în condițiile și temeiurile prevăzute în Legea nr. 451-XV din 30 iulie 2001 privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător, precum și pentru încălcarea condițiilor de licențiere și restricțiilor prevăzute de prezenta lege.”.
11	La alin. (4) art. 27 în redacție nouă al Legii nr. 283/2003, pct. 12 art. II din proiect	Alte obiecții	Deși fac trimitere la Legea privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător în ceea ce privește condițiile și temeiurile suspendării licenței pentru activitatea particulară de pază, această este una eronată deoarece Legea nr. 451/2001 reglementează suspendării licenței în art. 20 și nu 21. În scopul excluderii unor eventuale confuzii la implementarea în practică a proiectului, considerăm oportună excluderea menționării	Propunem autorilor excluderea din normele de la lit. d) și b) alin. (4) art. 27 în redacție nouă al Legii nr. 283/2003, pct. 12 art. II din proiect, a cuvintelor „art. 21 din”.

			expres a articolului din lege care stabilește condițiile de suspendare și reluare a valabilității licenței.	
12	La pct. 3 din proiectul Regulamentului-tip al activității particulare de pază, anexa nr. 2 la Legea nr. 283/2003, pct. 13 art. II din proiect „Organizația particulară de pază are statut de persoană juridică de drept privat cu scop lucrativ, care practică activitatea sa în bază de autofinanțare, are cont de decontare și alte conturi, poate încheia în numele său contracte, să dobândească drepturi patrimoniale și drepturi personale nepatrimoniale și să poarte răspundere, să fie reclamant și reclamat în organele de drept, dispune de ștampilă cu denumirea sa în limba de stat, cu indicarea sediului și este înființată pe un timp nelimitat.”	Alte obiecții	Potrivit prevederii de la lit. e) al Legii privind actele legislative, la elaborarea textului proiectului de act legislativ terminologia utilizată în actul elaborat este constantă și uniformă ca și în celelalte acte legislative și în reglementările legislației comunitare.	Propunem autorilor substituirea cuvintelor „reclamat în organele de drept” cu cuvintele „pârât în procesul de judecată”.
13	La pct. 10 din proiectul Regulamentului privind condițiile de pregătire, perfecționare și atestare a personalului organizațiilor particulare de pază și de	Alte obiecții	În prevederea de la pct. 10 al proiectului Regulamentului privind condițiile de pregătire, perfecționare și atestare a personalului organizațiilor particulare de pază și de acordare acestuia a certificatelor de atestare, menționând restricțiile la încadrarea în activitatea particulară	În scopul excluderii unor eventuale confuzii în ceea ce privește documentele care urmează a fi anexate la cererea candidatului, prezentată pentru

	<p>acordare acestuia a certificatelor de atestare, anexa nr. 3 la Legea nr. 283/2003, pct. 13 art. II din proiect „10. Înscrierea la cursurile de calificare se face în baza cererii candidatului, a documentelor care atestă că nu cade sub incidența restricțiilor prevăzute în alin. 1 art. 27 al prezentei legi.”</p>		<p>de pază, autorii fac trimitere la alin. (1) art. 27 din lege, modificat în pct. 12 art. II din proiect. Acesta, la rândul său, face trimitere la art. 221 în ceea ce privește restricțiile și condițiile de licențiere. Adică, autorii fac trimitere la o normă din proiect care de asemenea conține o normă de trimitere.</p>	<p>înscrierea la cursurile de calificare, propunem autorilor substituirea cuvintelor „alin. 1 art. 27 al prezentei legi” cu cuvintele „prezenta lege” în pct. 10 din proiectul Regulamentului privind condițiile de pregătire, perfecționare și atestare a personalului organizațiilor particulare de pază și de acordare acestuia a certificatelor de atestare, anexa nr. 3 la Legea nr. 283/2003, pct. 13 art. II din proiect.</p>
--	---	--	---	--